

SCÉNÁŘ

PŘÍBĚH MARIE DVOŘÁKOVÉ, ROZENÉ HELSELOVÉ

Zpracovali: Yvona Cihlářová, Marie Hanzalíková, Natálie Holubová, Šimon Makeš, Vilém Rýdl ze ZŠ Varnsdorf, Edisonova2821, pod vedením paní učitelek Hany Vaňkové a Jindry Zíkové

Dobrý den, paní Dvořáková. Jsme moc rádi, že jsme Vás mohli navštívit.

Škoda, že jsem to nevěděla dřív, to bych vám upekla, protože jsem vyhlášená na buchtu. Na dobrý buchtu. Ale oni se mi fakt vedou! To nechci se chlubit, ale opravdu...

Paní Marie Dvořáková, za svobodna Helselová, se narodila 23. března roku 1932 ve Vlašimi. Později se rodina přestěhovala do Kropáčovy Vrutice poblíž Mělníka. Šlo o dělnickou rodinu s šesti dětmi, z nichž jedno zemřelo.

Po začátku války se její tatínek zapojil do protifašistického odboje.

Tatínka mi odveklí do koncentráku. Maminka byla sama na těch dalších dětí, od rána do večera musela pracovat, aby vydělala na živobytí. Nakonec, když hledali tatínka, gestapo, přišli k nám domů, my jsme museli ke zdi, otočit, ruce na zeď a oni prohledávali byt.

Výchova a starost o děti tak zůstala na mamince. Ta situaci bohužel nemohla zvládnout, z toho důvodu byli čtyři mladší sourozenci umístěni do Klementova sirotčince v Mladé Boleslavi. Ji si k sobě jako nejstarší vzali prarodiče.

Já jsem měla jedinou hračku. To byla krabice od bot a papírový panenky. Já jsem třeba musela poslouchat na slovo. A stalo se taky, byla jsem dítě, že jsem to nesplnila a s kamarádkama hurá někam, že jo. Já jsem měla celou cestu radost, že udělám babičce radost, že jsem donesla baňku borůvek. Víte, co se stalo? Já jsem za to byla bita páskem od dědy, protože já jsem měla udělat práci, to bylo pustit husy na pastvu!

A přesto, přesto těm mým prarodičům vděčím, za všechno vděčím.

V květnu roku 1945 se otec paní Dvořákové vrátil šťastně domů a jako protifašistický bojovník si mohl v pohraničí přednostně vybrat volný dům. Jeho volba padla na Jiřetín pod Jedlovou. Téměř čtrnáctiletá Marie šla do pohraničí s otcem. Ten se ale zanedlouho rozhodl jít hledat na území bývalé německé říše provinilé fašisty.

Já jsem zůstala sama v tom baráčku. Přišli za mnou z národního výboru, že tam nemůžu zůstat, že nejsem, že jsem nezletilá. Naštěstí v Horním Podluží byla rodina, ty se mě ujali.

Mezitím ještě maminka těžce onemocněla a přišla o nohu. A protože jsem měla ještě čtyři sourozenci, tak ty jsem si já do toho Podluží vzala. Tak já v patnácti, šestnácti letech jsem se starala o dvě sestry.

Původně si paní Dvořáková přála stát se švadlenou, ale vyučila se v obchodě. Ve Velvetě v Horním Podluží nakonec pracovala jako tkadlena, postupně se vypracovala až na kvalitářku.

S manželem se seznámila v Horním Podluží. Měli spolu dvě děti, syna Stanislava a dceru Danu. Nejprve bydleli u manželových rodičů, poté dostali od Národního výboru ve Varnsdorfu k bydlení nevyhovující stavbu, kterou manžel dokázal přebudovat na pěkný domek. V něm bydlí paní Dvořáková se svým synem, který se o ni stará, dodnes.

Na události roku 1968 vzpomíná takto:

Měli jsme tady návštěvu z Ostravy. A ten den jsme se chystali do Hřenska. Po půlnoci můj muž přišel za mnou, říká: „Mámo, něco se děje.“ Pustil rádio, a to bylo furt varování a to, napadli nás. Jedeme vlakem a od Studánky z toho vlaku vidíme tanky, že jedou. No to nám bylo teda hrozně, když vidíte, že jste napadený! Na každé stanici, jak přistupovali lidi, to bylo něco úžasného, jak se lidi dokázali semknout.

No nejhorší bylo pro mě to, když jsem poznala u lidí, že někteří s tím souhlasili, že to schvalovali.

Vzhledem k tomu, že byl její otec perzekvován i za komunistického režimu, s radostí a nadějami přivítala změnu režimu v roce 1989.

Se synem, my jsme byli takoví horlivci. Byli jsme na generální stávce. Ruce modrý jsem měla, jak mi byla zima, bylo to v listopadu. My jsme byli, přísahám, první! To byl velkej dojem, že jo, to skandování. Jak se tam zvonilo klíčkama a tam pomalu každé jeden druhýho objímal, to bylo radosti!

I dnes přes svůj vysoký věk stále sleduje dění u nás i ve světě a o vše se zajímá. Nejvíce ji těší děti a vnoučata. Ráda jim vaří to, co jim chutná.

Prostě, mám to tak vyzkoušený a nic už nevážím, jenom od oka a už vím kolik čeho. Takový makový, tvarohový, povidlový a šimlový buchtý... Já vám je někdy upeču, přijďte.

POSELSTVÍ

Já bych jim přála, aby nemuseli trpět, aby se měli lidi rádi, aby měli práci, aby se nemuseli bát o práci a celkově, aby byl mír na světě.